

Bruxelles, 22. srpnja 2025.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmeti:
2025/0222 (COD)
2025/0550 (COD)

11748/25
ADD 2

EDUC 326	GENDER 166
JEUN 201	ANTIDISCRIM 76
SPORT 31	SAN 489
SOC 533	IND 287
COMPET 756	PROCIV 105
DIGIT 147	HYBRID 98
ENV 719	DISINFO 68
CADREFIN 106	JAI 1115
FIN 897	SERVICES 34
IA 89	POLGEN 99
CODEC 1043	MI 561
CULT 88	RELEX 1037
CULT HERIT 10	INF 123
AUDIO 68	COPEN 229
FREMP 212	JUSTCIV 138
DATAPROTECT 163	DROIPEN 90

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 17. srpnja 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: SWD(2025) 551 final

Predmet: RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA
priložen dokumentu
Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa AgoraEU za razdoblje 2028. – 2034. i stavljanju izvan snage uredbi (EU) 2021/692 i (EU) 2021/818
i
Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i stavljanju izvan snage uredbi (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2025) 551 final.

Priloženo: SWD(2025) 551 final

Bruxelles, 16.7.2025.
SWD(2025) 551 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa AgoraEU za razdoblje 2028. – 2034. i stavljanju izvan snage uredbi (EU) 2021/692 i (EU) 2021/818

i

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i stavljanju izvan snage uredbi (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888

{COM(2025) 550 final} - {SEC(2025) 547 final} - {SWD(2025) 550 final}

Ova procjena učinka odnosi se na financijska sredstva EU-a kojima se podupiru područja politika **prekograničnog obrazovanja, osposobljavanja, solidarnosti, mladih, medija, kulturnog i kreativnog sektora, vrijednosti i civilnog društva**. Cilj joj je ocijeniti najvažnije odabire politika na kojima se temelje zakonodavni prijedlozi za programe u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Na temelju rezultata evaluacija u sredini programskog razdoblja postojećih instrumenata financiranja za razdoblje 2021. – 2027. u ovoj se procjeni učinka uzima u obzir i ambicija, utvrđena u političkim smjernicama, da novi dugoročni proračun EU-a bude usmjereniji, jednostavniji i učinkovitiji te da ima manje programa.

U analizi konteksta, definicije problema i ciljeva, na čemu se temelje odluke o strukturi financiranja, u obzir su uzeti aspekti politike. S obzirom na to da će se struktura sljedećeg VFO-a znatno razlikovati od trenutačnog¹, **ova procjena učinka u ovoj fazi ne uključuje proračunske scenarije.**

Osim rezultata evaluacija u sredini programskog razdoblja postojećih programa i završnih evaluacija prethodnih programa, ova procjena učinka temelji se na reviziji potrošnje, različitim sektorskim izvješćima, studijama i istraživanjima. U njoj se uzimaju u obzir i rezultati otvorenog javnog savjetovanja, u okviru kojeg je prikupljeno 5845 valjanih odgovora, kao i savjetovanja s drugim dionicima koja je Komisija organizirala u okviru tog postupka.

Problemi

Početa je točka ove procjene učinka analiza postojećih izazova i uzroka problema u područjima politike unutar klastera. U skladu s političkim smjernicama za donošenje VFO-a, a posebno radi izrade proračuna na temelju politika, u analizi definicije problema i ciljeva uzimaju se u obzir aspekti politike, na čemu se pak temelji odabir strukture budućih programa financiranja.

Analizom je utvrđeno da postoji neiskorišteni potencijal proračuna EU-a za pomoć u svladavanju izazova koji utječu na područja politike u predmetnom klasteru. To je dovelo do definicije **triju problema** koji utječu na financijsku intervenciju EU-a: dva se odnose na sadržaj politike, a treći na izazove koji utječu na oblikovanje i provedbu financijske intervencije.

¹ Komunikacija [„Put prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru”](#) (COM/2025/46 final).

1. problem: prijetnje demokraciji, temeljnim pravima i vrijednostima EU-a, kulturi i kulturnoj raznolikosti te sužavanje prostora za građansko djelovanje i medijskih prostora.

2. problem: nedostatak vještina i ključnih cjeloživotnih kompetencija te radnih mjesta.

3. problem: izazovi u pogledu osmišljavanja i strukture financijskih instrumenata EU-a za rješavanje problema povezanih s politikom.

Svaki se problem zatim dodatno objašnjava nizom uzroka, u okviru kojih su opisani konkretni aspekti problema, zajedno s detaljnim opisom glavnih problema koje treba riješiti financijskom intervencijom EU-a. Procjena učinka, odnosno analiza s pomoću skupa megatrendova koje je utvrdio Centar stručnosti Europske komisije za predviđanja, pokazuje i kako će se takvi problemi i uzroci vjerojatno nastaviti pojavljivati bez financijske potpore EU-a².

Ciljevi

Odgovor koji bi budući instrumenti financiranja EU-a mogli ponuditi za rješavanje navedenih problema zatim se izražava u obliku općih i specifičnih ciljeva. Konkretno, u okviru procjene učinke jedan opći cilj povezan je sa svakim od tri utvrđena problema:

Opći cilj br. 1: jačanje i produbljivanje sposobnosti EU-a za financijski doprinos, pružanje dodane vrijednosti te promicanje temeljnih prava i vrijednosti EU-a, demokracije, medija i kulture.

Opći cilj br. 2: jačanje i produbljivanje sposobnosti EU-a za financijski doprinos, podupiranje i pružanje dodane vrijednosti u području prekograničnog obrazovanja i osposobljavanja, mladih, sporta i solidarnosti, što doprinosi cjeloživotnim vještinama i otvaranju radnih mjesta.

Opći cilj br. 3: jačanje i produbljivanje sposobnosti EU-a za financijski doprinos i pružanje dodane vrijednosti u okviru predmetnih politika radi poticanja dostatnog financiranja politika, pojednostavnjenja, koordinacije i sinergija.

Svaki opći cilj dodatno je razrađen u specifičnim ciljevima, u okviru kojih je detaljnije opisan mogući doprinos financijske intervencije EU-a postizanju općih ciljeva.

Nužnost i dodana vrijednost djelovanja EU-a

Područja politika obuhvaćena ovom procjenom učinka imaju čvrsto uporište u Ugovorima EU-a, koji su pravna osnova za djelovanje EU-a u obliku financijskih intervencija. Proračun EU-a u tim područjima ključan je za temelje EU-a, potiče napredak u svim državama članicama i posebno je nužan za: 1. svladavanje transnacionalnih i zajedničkih izazova, 2. postizanje sistemskog učinka popunjavanjem praznina i osiguravanjem europskog pristupa i 3. veću usklađenost unutarnjih i vanjskih politika.

² Na Komisijinoj internetskoj stranici [Megatrends Hub \(pregled megatrendova\)](#) utvrđeno je 14 megatrendova.

U skladu s načelom supsidijarnosti dodana vrijednost djelovanja EU-a vidi se u pogledu: 1. njegovanja osjećaja građanstva, solidarnosti i pripadnosti u EU-u, 2. osiguravanja visokih standarda u cijelom EU-u, 3. podupiranja i jačanja jedinstvenog tržišta i poboljšanja pravednog pristupa u cijelom EU-u i 4. dodavanja vrijednosti kvalitetnijom provedbom. Dodanu vrijednost i učinak treba tumačiti u kontekstu dostupnih proračunskih sredstava.

Opcije politike

Radi svladavanja izazova opisanih u prethodnom odjeljku i s obzirom na to da će se oni vjerojatno nastaviti pojavljivati u budućnosti te da je intervencija EU-a u tom području potrebna i dodaje vrijednost, u procjeni učinka razmatraju se **tri alternativne opcije za strukturu budućeg financiranja sredstvima EU-a**. Predstavljene su i dodatne opcije, koje su razmotrene i odbačene u ranoj fazi: ukidanje financiranja sredstvima EU-a, spajanje programa Pravosuđe i druge vrste spajanja.

Opcije su osmišljene na temelju niza kriterija³ utvrđenih početnim pregledom i analizom sastavnica i provedbenih aspekata financijskih instrumenata EU-a za tekuće programsko razdoblje kojima se podupiru relevantna područja politike.

Prva je opcija trenutačno stanje, odnosno nastavak postojećih programa kao samostalnih programa (1. opcija – kontinuitet). **U drugoj se opciji predlažu dva programa**, od kojih se svakim prvenstveno podupire jedan od dvaju problema iz perspektive politike i odgovarajući opći ciljevi (2. opcija – konsolidacija na temelju ciljeva). **U trećoj opciji predlaže se jedan jedinstveni program** za potporu provedbi svih područja politika obuhvaćenih klasterom (3. opcija – potpuna integracija). Program Pravosuđe i dalje će biti samostalan u svim scenarijima zbog razloga koji su povezani s njegovom pravnom osnovom.

Nakon predstavljanja triju opcija politike procjena učinka nudi analizu njihova glavnog potencijalnog učinka na najrelevantnije društvene (npr. doprinos demokratskoj i društvenoj otpornosti, doprinos socijalnoj uključenosti i koheziji, utjecaj na osobni, društveni, građanski i profesionalni razvoj građana), gospodarske (npr. konkurentnost, zapošljivost) i okolišne aspekte. Uz to, u procjeni učinka iznose se analiza troškova i koristi te učinci opcija na digitalizaciju, temeljna prava i ravnopravnost. Iznesena je i analiza doprinosa opcija ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

Uz analiza učinaka, procjena učinka uključuje i **usporedbu triju opcija na temelju modela višekriterijske socijalne evaluacije**, koji se smatrao odgovarajućim u ovom slučaju zbog velikog opsega i raznolikih intervencija u predmetnom klasteru. U okviru modela uspoređene su tri opcije u četiri dimenzije: **djelotvornost, učinkovitost, usklađenost i proporcionalnost**. Za svaku dimenziju dogovoren je niz ciljeva u skladu s prioritetima navedenima u okviru općih ciljeva br. 1, 2 i 3. Učinak triju opcija zatim je ocijenjen u odnosu na skup od 39 dogovorenih pokazatelja, pri čemu je korištena sljedeća ljestvica: --- (najnegativnije), --, -, =, +, ++, +++ (najpozitivnije). Ocjenjivanje se temeljilo na stručnoj

³ Aspekti korišteni za usporedbu uključuju: politički kontekst, uzroke problema obuhvaćenih procjenom učinka, pravnu osnovu, nadležnost/supsidijarnost, sudjelovanje trećih zemalja, načine provedbe, upravljanje, unutarnju strukturu, ciljne skupine, brendiranje i financiranje.

procjeni koja se pak oslanjala na rezultate trenutačnih evaluacija, preglede potrošnje, političke smjernicama i izvješća o politikama, studije, otvoreno javno savjetovanje te neovisna sektorska izvješća i ankete. Poredak je dobiven primjenom modela SOCRATES, pod pretpostavkom da svi pokazatelji imaju istu važnost⁴. Pouzdanost dobivenih rezultata potvrđena je lokalnim i globalnim analizama osjetljivosti, unatoč određenim ograničenjima u dostupnosti podataka za triangulaciju rezultata. Ta metodologija i rangiranje opcija politike detaljnije su objašnjeni u Prilogu 4. procjeni učinka.

Najpoželjnija opcija

Prema rezultatu te usporedbe **druga opcija („konsolidacija na temelju ciljeva”)** ima **veći potencijal od ostalih razmatranih opcija**. Omogućuje bolju koordinaciju, fleksibilnost i učinkovitiju upotrebu proračuna EU-a i pritom je i dalje jasno usmjerena na ciljeve politike. Ukratko, druga opcija nudi optimalnu ravnotežu između pojednostavnjenja i relevantnosti politike. Uz to, u najvećoj mjeri odgovara na zahtjeve dionika i javnosti: bolji pristup financiranju, fleksibilnost dodjele sredstava te održavanje vidljivosti priznatih robnih marki u okviru predmetnog klastera.

Uspjeh inicijative pratit će se primjenom okvira uspješnosti proračuna za razdoblje nakon 2027.

⁴ Vidjeti instrument br. 62 paketa instrumenata za bolju regulativu. Kako bi se politike rangirale u skladu s informacijama u matrici učinka, u analizi je primijenjeno pravilo nekompensacijskog matematičkog agregiranja.